

Тхор Н. М., к. філол. н., доцент,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова (м. Одеса, Україна)
irinapopik77@gmail.com

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Анотація. У статті проаналізовано сучасні виклики у викладанні іноземних мов у вищій школі, зокрема стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), зростаючу потребу в академічній доброчесності, адаптацію до змішаних форм навчання та зміну освітніх стандартів. Розглянуто вплив ІКТ на формування іншомовної компетентності студентів, а також обґрунтовано ефективність інтеграції цифрових ресурсів, гейміфікованих додатків та предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL). Особливу увагу приділено ролі академічної доброчесності у розвитку критичного мислення, аналітичних здібностей та самостійної роботи студентів.

Ключові слова: викладання іноземних мов, вища школа, інформаційно-комунікаційні технології, академічна доброчесність, іншомовна компетентність.

Abstract. The article analyzes contemporary challenges in teaching foreign languages in higher education, including the rapid development of information and communication technologies (ICT), the growing need for academic integrity, adaptation to blended learning formats, and changes in educational standards. The study examines the impact of ICT on the formation of students' foreign language competence and justifies the effectiveness of integrating digital resources, gamified

applications, and Content and Language Integrated Learning (CLIL). Special attention is given to the role of academic integrity in developing critical thinking, analytical skills, and students' independent work.

Keywords: *foreign language teaching, higher education, information and communication technologies, academic integrity, foreign language competence.*

У сучасному глобалізованому світі володіння іноземними мовами є однією з ключових компетенцій, що забезпечує успішну професійну реалізацію, культурний обмін та міжособистісну комунікацію. Вища школа відіграє важливу роль у формуванні таких навичок, проте викладання іноземних мов стикається з численними викликами, які постають перед викладачами та студентами. Швидкий розвиток інформаційних технологій, зміни в освітніх стандартах, зростаюча потреба в академічній доброчесності та адаптація до змішаних форм навчання – все це вимагає переосмислення підходів до навчального процесу.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю розробки ефективних методів викладання іноземних мов, які б відповідали сучасним вимогам суспільства та ринку праці. Крім того, зростаюче використання штучного інтелекту та цифрових ресурсів у навчанні потребує від викладачів нових педагогічних компетенцій та готовності до постійного професійного розвитку.

Метою статті є аналіз сучасних викликів у викладанні іноземних мов у вищій школі, а також визначення стратегій і підходів, що сприятимуть підвищенню ефективності навчального процесу. У рамках дослідження розглянуто вплив цифрових технологій, академічної доброчесності та новітніх педагогічних практик на формування іншомовної компетентності у студентів.

Сучасні дослідження демонструють значний вплив інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на розвиток англійських навичок студентів. Використання ІКТ сприяє підвищенню мотивації, індивідуалізації навчання та забезпечує доступ до автентичних ресурсів, що позитивно впливає на ефективність процесу вивчення мови [1].

Одним із перспективних підходів є застосування цифрових додатків для вивчення англійської мови. Серед найпопулярніших програм – інтерактивні платформи з гейміфікованими елементами, курси, розроблені лінгвістами, додатки для запам'ятовування лексики та платформи для мовного обміну з носіями мови. Ці інструменти дозволяють користувачам обрати відповідний метод навчання відповідно до своїх потреб та рівня володіння мовою [2].

Дослідження також підкреслюють важливість розвитку цифрових навичок в умовах глобалізації, що значно впливає на якість освіти та сприяє культурній інклюзивності. Впровадження ІКТ сприяє адаптації освітніх процесів до

різноманітних культурних контекстів, що робить їх універсальним інструментом у сучасному освітньому середовищі [3].

Водночас інтеграція ІКТ у навчальний процес вимагає нових педагогічних підходів. Використання цифрових технологій у повсякденній практиці викладання може значно покращити навчальні результати. Важливо також враховувати позашкільний досвід використання технологій студентами, оскільки він впливає на їхнє сприйняття навчального матеріалу та ефективність навчання [4].

Академічна доброчесність та впровадження новітніх педагогічних практик відіграють ключову роль у формуванні іншомовної компетентності студентів, забезпечуючи високий рівень якості освіти та підготовки до професійної діяльності в умовах глобалізації. Сучасна освітня парадигма вимагає від викладачів і студентів дотримання етичних стандартів, використання інноваційних технологій та адаптації до нових підходів у викладанні та вивченні іноземних мов.

Академічна доброчесність є основою ефективного навчального процесу, адже вона забезпечує чесність, відповідальність та етичність у виконанні навчальних завдань. Дотримання принципів академічної доброчесності сприяє розвитку критичного мислення, аналітичних здібностей та самостійності у роботі студентів. Це, у свою чергу, сприяє глибшому розумінню іноземної мови, оскільки студенти вчаться аналізувати автентичні тексти, висловлювати власні думки та обґрунтовувати їх, використовуючи відповідні мовні засоби.

Крім того, академічна доброчесність передбачає етичне використання інформації, що є особливо актуальним у контексті роботи з іншомовними джерелами. Студенти вчаться правильно цитувати, перефразувати та уникати плагіату, що підвищує їхню відповідальність та мотивацію до оригінального мислення. Це позитивно впливає на формування мовленнєвої компетентності, адже студенти краще розуміють, як конструювати аргументовані висловлювання, обґрунтовувати свою позицію та вести академічну дискусію.

Викладачі, які активно інтегрують принципи академічної доброчесності у свої курси, створюють сприятливе середовище для розвитку мовних навичок. Вони застосовують методи, що стимулюють критичне мислення, аналітичний підхід до обробки інформації та самостійну роботу. Це включає написання есе, аналіз текстів, проведення дебатів та презентацій, що розвиває навички аргументації, рефлексії та самовираження.

Новітні педагогічні практики у викладанні іноземних мов базуються на активному використанні інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), інтерактивних методик та інноваційних підходів до організації навчального процесу. Використання мультимедійних засобів, онлайн-ресурсів та

інтерактивних платформ дозволяє створити автентичне мовне середовище, що сприяє покращенню мовленнєвої практики та слухових навичок.

Інтеграція ІКТ забезпечує доступ до автентичних матеріалів (відео, подкасти, статті) та сприяє розвитку навичок аудіювання, читання та говоріння в реальних мовленнєвих ситуаціях. Використання цифрових додатків та платформ для вивчення мов (Duolingo, Babbel, Memrise тощо) дозволяє студентам обирати темп та стиль навчання відповідно до їх індивідуальних потреб. Це сприяє підвищенню мотивації та активної участі у навчальному процесі.

Інноваційні методики, такі як предметно-мовне інтегроване навчання (Content and Language Integrated Learning, CLIL), спрямовані на поєднання вивчення предметного матеріалу та мовленнєвої практики. Це дозволяє студентам застосовувати мовні знання у конкретних контекстах, що підвищує їхню мотивацію та залученість. Метод CLIL допомагає розвивати критичне мислення, аналіз та синтез інформації, а також розширює лексичний запас за рахунок вивчення спеціалізованої термінології.

Однак впровадження академічної доброчесності та новітніх педагогічних практик супроводжується певними викликами. Це вимагає від викладачів постійного професійного розвитку, освоєння нових технологій та адаптації до швидкозмінних цифрових тенденцій. Важливою умовою є також формування в студентів навичок медіаграмотності, критичного оцінювання інформації та її етичного використання.

Водночас активне використання ІКТ та інноваційних методик створює динамічне та інтерактивне навчальне середовище, що відповідає сучасним потребам студентів. Викладачі, які використовують гейміфіковані платформи, віртуальні середовища та онлайн-курси, сприяють розвитку навичок співпраці, комунікації та міжкультурної компетентності.

Висновки. В умовах сучасного глобалізованого світу викладання іноземних мов у вищій школі стикається з низкою викликів, серед яких стрімкий розвиток інформаційних технологій, потреба в академічній доброчесності, змішані форми навчання та зміни в освітніх стандартах. Це вимагає від викладачів переосмислення підходів до навчання та адаптації до новітніх цифрових тенденцій. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) довели свою ефективність у підвищенні мотивації студентів, індивідуалізації навчання та доступу до автентичних ресурсів, що позитивно впливає на формування іншомовної компетентності. Використання інтерактивних платформ, гейміфікованих додатків та цифрових ресурсів значно покращує якість навчання, забезпечуючи студентам автентичне мовне середовище.

Академічна доброчесність стала важливим елементом освітнього процесу, сприяючи розвитку критичного мислення, аналітичних здібностей та самостійної роботи студентів. Дотримання принципів доброчесності підвищує відповідальність студентів та їх мотивацію до оригінального мислення, що позитивно впливає на формування мовленнєвої компетентності.

Новітні педагогічні практики, зокрема інтеграція ІКТ, предметно-мовне інтегроване навчання (CLIL) та гейміфікація, сприяють підвищенню ефективності навчального процесу, забезпечуючи автентичні контексти для застосування мовних знань. Вони також допомагають розвивати критичне мислення, навички аналізу та синтезу інформації, розширюючи лексичний запас студентів. Впровадження новітніх методик викладання та ІКТ вимагає від викладачів постійного професійного розвитку та адаптації до швидкозмінних цифрових тенденцій. Важливо також формувати у студентів навички медіаграмотності та критичного оцінювання інформації для її етичного використання.

Таким чином, поєднання академічної доброчесності та інноваційних педагогічних практик створює сприятливі умови для формування високого рівня іншомовної компетентності у студентів, готуючи їх до успішної професійної діяльності в умовах глобалізованого світу, що сприяє розвитку мовленнєвої компетентності, критичного мислення, аналітичних здібностей та навичок міжкультурної комунікації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Карпа І. Переваги застосування інформаційно-комунікаційних технологій для підвищення англомовної компетенції студентів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2016. Вип. 16. С. 322–327.
2. Топ 10 програм для вивчення англійської. URL: <https://kibit.edu.ua/top-10-program-dlya-vivchennya-anglijskoi-movi/> (дата звернення: 10.01.2025)
3. Battro A.M. Digital skills, globalization and education. Berkeley: University of California Press, 2004. 290 p.
4. Sutherland R. Transforming teaching and learning: embedding ICT into everyday classroom practices. *Journal of Computer Assisted Learning*. 2004. Vol. 20, № 6. P. 413–425.